

Nr 37.

Ankom till riksdagens kansli den 12 maj 1931 kl. 7 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården m. m.

Genom en den 25 februari 1931 till riksdagen avlämnad proposition, nr 101, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1) Lag

om ändring i vissa delar av lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Härigenom förordnas, att 92 § av lagen den 14 juni 1918 om fattigvården skall upphöra att gälla samt att 73—76 §§, 78 § 3 mom. och 83 § samma lag skola, 74 § i dess lydelse enligt lagen den 6 juni 1924 (nr 362) och i nedan angivna del, erhålla följande ändrade lydelse:

73 §.

Anträffas någon, som fyllt aderton år, bettlande, må han av polisman anhållas och, där anledning ej finnes att förfara enligt lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt, överlämnas till samhällets fattigvårdsstyrelse.

Varder bettlare, som är varaktigt oförmögen till arbete, på grund av föreliggande fattigvårdsbehov intagen å fattigvårdsanstalt, vare han ej berättigad att lämna anstalten, med mindre grundad anledning finnes att antaga, att han utanför anstalten skall ärligen försörja sig.

Lag samma vare, där den, som förut varit föremål för åtgärd enligt 19, 20 eller 29 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt, blivit på grund av behov av fattigvård jämlikt bestämmelse i samma lag överlämnad till fattigvårdsstyrelsen och för vård intagen å fattigvårdsanstalt.

74 §.

Undandrager sig någon, som intagits å anstalt eller inställt sig eller hämtats till förrättande av arbete utanför anstalt, att fullgöra anvisat arbete, eller lämnar han utan tillstånd arbetet, eller visar han tredska att efterkomma givna föreskrifter, eller gör han sig skyldig till uppförande, som strider mot sedlighet eller god ordning, äger fattigvårdsstyrelsen, där han fyllt aderton år, tilldela honom varning med erinran om den påföljd, som i 75 § omförmäles. Är han varaktigt oförmögen till arbete, må likväl varning icke meddelas endast på grund av hans underlåtenhet att fullgöra anvisat arbete och ej heller av annan anledning, med mindre han är i behov av vård å vårdanstalt och det finnes uppenbart, att hans vårdande å sådan anstalt skulle äventyra ordningens upprätthållande därstädes eller i annat hänseende medföra synnerlig olägenhet för anstalten.

Styrelse för — — — är sagd.

Varning, som — — — nästa sammanträde.

Över beslut — — — för styrelsen.

75 §.

Därest den felande ej låter rätta sig av varning, som i 74 § sägs, må fattigvårdsstyrelsen eller anstaltens styrelse, med bifogande av bevis om varningen och tillgänglig utredning i ärendet, hos skyddskollegiet i länet göra framställning om den felandes intagande å allmän arbetsanstalt.

Skyddskollegiet skall lämna den felande tillfälle att yttra sig över framställningen och, där det är av nöden, hålla förhör med honom. Angående ärendets behandling hos kollegiet och vad därmed äger samband skola bestämmelserna i 26—28 samt 65 §§ av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt i tillämpliga delar gälla. Upplysning skall inhämtas, i vilket fattigvårds-samhälle den felande vistades, då han senast erhöll fattigvård eller då föreläggande att utföra anvisat arbete senast meddelades honom.

Kollegiet äger förordna om den felandes intagande å allmän arbetsanstalt eller, då mildrande omständigheter förekomma, meddela honom förnyad varning. För beslut om intagande å allmän arbetsanstalt erfordras, att ordföranden biträder beslutet. Vad i 32 § och 34 § första stycket av nyssnämnda lag är stadgat skall lända till efterrättelse.

När skäl därtill äro, må kollegiet förordna, att den felande skall tagas i förvar i avbidan på att målet avgöres eller utslag om hans intagande å allmän arbetsanstalt vinner laga kraft eller nöjdförklaring i stadgad ordning avgives.

76 §.

Meddelas förordnande om den felandes intagande å allmän arbetsanstalt, skola bestämmelserna i 35, 36, 39, 40, 43—52, 55—58 samt 62—64 §§ av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt i tillämpliga delar gälla. Dock skall därvid iakttagas, att den, som på grund av försummad försörjningsplikt enligt 71 § denna lag förelagts arbete, icke må kvarhållas längre tid än ett år, så framt

ej 45 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt varder tillämplig, *att* vid prövning av fråga om utskrivning av sådan person hänsyn i främsta rummet skall tagas därtill, huruvida grundad anledning föreligger till antagande, att han efter utskrivning skall söka efter förmåga fullgöra honom åliggande försörjningsplikt, *samt att* i det fall, som avses i 44 § första stycket sistnämnda lag, arbetsoförmögen person skall överlämnas till Konungens befallningshavande i det län, där förordnandet om hans intagande å allmän arbetsanstalt meddelats, och såsom vistelsesamhälle skall anses det fattigvårdssamhälle, där han enligt skyddskollegiets utredning vistades, då han senast erhöll fattigvård eller då föreläggande att utföra anvisat arbete senast meddelades honom. Avsåg förordnandet om intagande å allmän arbetsanstalt den, som är varaktigt oförmögen till arbete, och meddelades förordnandet på den grund, att hans vårdande å vårdanstalt skulle äventyra ordningens upprätthållande därstädes eller i annat hänseende medföra synnerlig olägenhet för anstalten, skall vad i 40 § andra stycket och 42 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Uti det i 61 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt omförmälda centralregistret skola uppgifter införas angående dem, rörande vilka förordnande om intagande å allmän arbetsanstalt enligt 75 § denna lag meddelats. Angående meddelande av utdrag av registret skall vad i 8 § 1, 3 och 4 mom. av lagen om straffregister är stadgat äga motsvarande tillämpning.

78 §.

3 mom. Över varning, som i 74 § sägs, må klagan ej föras; dock äger skyddskollegium, i sammanhang med prövning av framställning om den felandes intagande å allmän arbetsanstalt, pröva varningens befogenhet.

83 §.

Den, som vill söka ändring i skyddskollegiets utslag i mål om intagande å allmän arbetsanstalt enligt 75 § eller i kollegiets i sådant mål meddelade beslut om påföljd för utevaro från förhör vid kollegiet eller om ersättning av allmänna medel, varom i 26 § tredje stycket, 27 § första stycket och 28 § andra stycket av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt sägs, äger att inom en vecka från den dag, då han skriftligen erhöil del av utslaget eller beslutet, till kollegiets ordförande inkomma med sina till Konungen ställda besvär. Ordföranden inforrar skyndsamt vederbörandes yttrande över besvären, om anledning därtill föreligger, samt insänder därefter ofördröjligen till nedre justitirevisionen samtliga ärendet rörande handlingar tillika med utlåtande av kollegiet.

I sammanhang med prövning av besvär, som här sägs, må ock komma under bedömande lagligheten av varning, som meddelats enligt 74 eller 75 §.

Klagan över beslut, som av skyddskollegium särskilt meddelats om någons tagande eller kvarhållande i förvar, må av honom föras i enahanda ordning,

dock utan inskränkning till viss tid. Över annat beslut, som skyddskollegium meddelat under målets handläggning, må särskild klagan icke föras.

Av Konungen meddelat beslut om intagande å allmän arbetsanstalt översändes till Konungens befallningshavande för förordnande om verkställighet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933; dock att 76 § andra stycket träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Genom denna lag upphävas lagen den 14 juni 1918 (nr 426) om ersättning i vissa fall av allmänna medel till vittnen i mål enligt 75 § i lagen om fattigvården samt kungörelsen den 31 december 1918 (nr 1068) om tvångsarbets förrättande i vissa fall i kronohäkte.

Mål angående ådömande av tvångsarbete enligt 75 §, som vid tiden för denna lags ikraftträdande äro anhängiga hos Konungens befallningshavande, skola för fortsatt handläggning överlämnas till skyddskollegiet i länet.

Fullföljes talan mot utslag, som före denna lags ikraftträdande av Konungens befallningshavande meddelats i mål angående ådömande av tvångsarbete enligt 75 §, skall dittills gällande lag lända till efterrättelse.

Vid verkställighet av utslag, varigenom någon före denna lags ikraftträdande enligt 75 § dömts till tvångsarbete, skall i fråga om tiden för tvångsarbetet gälla vad utslaget innehåller men i övrigt den nya lagen äga tillämpning; dock att stadgandet i 13 § av lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling fortfarande skall äga giltighet.

Har någon enligt 92 § av lagen om fattigvården eller 7 § av lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling blivit överlämnad till fattigvårdsstyrelse och för vård intagen å fattigvårdsanstalt, skall 73 § här ovan i fråga om honom lända till efterrättelse.

I fall, som avses i 73 §, skall varning enligt lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling vara att likställa med åtgärd enligt 19 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt och utslag, varigenom någon enligt förstnämnda lag dömts till tvångsarbete, med förordnande om intagande å allmän arbetsanstalt.

I den mån så lämpligen kan ske, skola uti det i 61 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt omförmälda centralregistret införas uppgifter angående dem, som före den 1 juli 1933 enligt lagen om fattigvården dömts till tvångsarbete.

2) Lag

om ändrad lydelse av 2 § 3 mom., 72 §, 81 § 3 mom. och 85 § 1 mom. i lagen den 6 juni 1924 (nr 361) om samhällets barnavård.

Häri genom förordnas, att 2 § 3 mom., 72 §, 81 § 3 mom. och 85 § 1 mom. i lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård skola, 72 § i nedan angivna del, erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

3 mom. Om vissa på barnavårdsnämnden ankommande åtgärder eller dess befattning med vissa ärenden är stadgat i lagarna om äktenskaplig börd, om barn i äktenskap, om adoption, om barn utom äktenskap, om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket, om förmynderskap samt om åtgärder mot vanartigt levnadssätt ävensom i 14 kap. 45 § strafflagen och i lagen innefattande bestämmelser om förfarandet i brottmål rörande vissa minderåriga.

72 §.

Skyldig att — — — — underhållsskyldighetens fullgörande.

Den arbetskyldige — — — — ett år.

Vad i 71, 72, 74, 75 och 76 §§ i lagen om fattigvården är stadgat om inverkan av arbetskyldighetens fullgörande, om handräckning, om varning och intagande å allmän arbetsanstalt såsom påföljd vid underlåtenhet av eller tredska eller dåligt uppförande vid utförande av anvisat arbete samt om anstaltsvård och införande av vissa uppgifter i det i 61 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt omförmälda centralregistret m. m. skall i motsvarande tillämpning lända till efterrättelse, med iakttagande dock, att vad enligt nämnda §§ åligger fattigvårdsstyrelsen i stället skall ankomma på barnavårdsnämnden.

81 §.

3 mom. Över varning, som meddelats jämlikt 72 § i denna lag, må klagan ej föras; dock äger skyddskollegium, i sammanhang med prövning av framställning om den felandes intagande å allmän arbetsanstalt, pröva varningens befogethet.

85 §.

1 mom. Vill någon söka ändring i skyddskollegiets utslag eller beslut i mål om intagande å allmän arbetsanstalt enligt 72 § i denna lag, skall vad i 83 § i lagen om fattigvården är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1933.

Mål angående ådömande av tvångsarbete enligt 72 §, som vid tiden för denna lags ikraftträdande äro anhängiga hos länsstyrelse, skola för fortsatt handläggning överlämnas till skyddskollegiet i länet.

Fullföljes talan mot utslag, som före denna lags ikraftträdande av länsstyrelse meddelats i mål rörande ådömande av tvångsarbete enligt 72 §, skall dittills gällande lag lända till efterrättelse.

Vid verkställighet av utslag, varigenom någon före denna lags ikraftträdande enligt 72 § dömts till tvångsarbete, skall i fråga om tiden för tvångsarbetet gälla vad utslaget innehåller men i övrigt den nya lagen äga tillämpning; dock att stadgandet i 13 § i lagen den 12 juni 1885 angående lösdrivares behandling fortfarande skall äga giltighet.

I den mån så lämpligen kan ske, skola i det i 61 § av lagen om åtgärder mot vanartigt levnadssätt omförmälda centralregistret införas uppgifter angående dem, som före den 1 juli 1933 enligt lagen om samhällets barnavård dömts till tvångsarbete.

Utskottet. De i propositionen föreslagna ändringarna i fattigvårds- och barnavårdslagarna äro i huvudsak beroende på genomförandet av det förslag till lag om åtgärder mot vanartigt levnadssätt (vanartslag), som framlagts genom propositionen nr 100. Då utskottet emellertid i utlåtande nr 36 avstyrkt bifall till sistnämnda proposition, får utskottet hemställa,

att propositionen nr 101 icke måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 maj 1931.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Westman, von Sydow, von Geijer* och *Hagman*, fröken *Hesselgren* samt herrar *Norman, P. Sandström* och *Granström*;

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar, *Magnusson* i Skövde*, *Hage*, *Wallerius*, *Andersson* i Rasjön, *Johanson* i Hallagården, *Petersson* i Lerbäcksbyn och *Olovson* i Västerås.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Granström* och *Andersson* i Rasjön, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka propositionen.
